

Apostolische constitutie Anglicanorum coetibus

HET VOORZIEN VAN PERSONELE ORDINARIATEN VOOR ANGLICANEN DIE IN VOLLEDIGE GEMEENSCHAP TREDEN MET DE KATHOLIEKE KERK

In het recente verleden heeft de heilige Geest groepen Anglicanen bewogen herhaaldelijk en dringend te verzoeken opgenomen te worden in volledige Katholieke gemeenschap, individueel maar ook als groep. De Apostolische Stoel heeft op zulke verzoeken positief gereageerd. De Opvolger van Petrus, aan wie de Heer Jezus heeft opgedragen in te staan voor de eenheid van het episcopaat en als hoofd en waarborg te fungeren van de universele gemeenschap van alle Kerken,¹ kon niet nalaten de middelen beschikbaar te stellen om dit heilig verlangen te kunnen realiseren.

1. Vgl. Tweede Vaticaans Concilie, Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 23; Congregatie voor de Geloofsleer, Brief *Communiois notio*, 12; 13.

2. Vgl. Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 4; Decreet *Unitatis redintegratio*, 2.

3. Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 1.

4. Decreet *Unitatis redintegratio*, 1.

5. Vgl. Joh. 17,20-21; Decreet *Unitatis redintegratio*, 2.

6. Vgl. Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 13.

vervolg op blz. 5

De Kerk, een volk verenigd in de eenheid van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest,² is ingesteld door onze Heer Jezus Christus als “het sacrament, dat wil zeggen het teken en het instrument van de innige vereniging met God en van de eenheid van heel het menselijk geslacht.”³ Iedere verdeeldheid onder hen die gedoopt zijn in Jezus Christus verwondt datgene wat de Kerk is en waarvoor de Kerk bestaat; “deze verdeeldheid is zeker duidelijk in strijd met de bedoeling van Christus; zij is ook een ergernis voor de wereld en de hoog verheven taak van de evangelieverkondiging aan alle schepselen wordt erdoor geschaad.”⁴ Juist daarom bad de Heer Jezus, voordat Hij Zijn bloed vergoot voor de redding van de wereld, tot de Vader voor de eenheid van Zijn leerlingen.⁵

Het is de Heilige Geest, het beginsel van de eenheid, Die de Kerk vestigt als gemeenschap.⁶ Hij is het beginsel van de eenheid van de gelovigen in de leer van de apostelen, in het breken van het brood en in het gebed.⁷ Analoog aan het mysterie van het mensgeworden Woord, is de Kerk echter niet alleen een onzichtbare geestelijke gemeenschap, maar is zij ook zichtbaar.⁸ “De hiërarchisch georganiseerde maatschappij en het mystieke lichaam van Christus, de uitwendig zichtbare groep en de geestelijke gemeenschap, de aardse Kerk en de met hemelse gaven bedeelde Kerk, mogen wij niet als twee dingen beschouwen: zij vormen integendeel één complexe werkelijkheid, samengesteld uit een menselijk en een goddelijk element”.⁹ De gemeenschap van gedoopten in de leer van de apostelen en in het breken van

het Eucharistisch Brood wordt zichtbaar in de banden van de gehele geloofsbelijdenis, in de viering van alle door Christus ingestelde sacramenten en in het bestuur van het Bisschoppencollege, verenigd met het hoofd, de Bisschop van Rome.¹⁰

Deze éne Kerk van Christus, die wij in het Credo belijden als één, heilig, katholiek en apostolisch “bevindt zich in de katholieke Kerk, die door de opvolger van Petrus en de met hem verenigde bisschoppen wordt bestuurd, hoewel er ook buiten haar schoot meerdere bestanddelen van heiliging en waarheid te vinden zijn die, als de eigen gaven van de Kerk van Christus, naar de katholieke eenheid heen stuwen.”¹¹

In het licht van deze ecclesiologische principes, biedt deze Apostolische Constitutie de algemene normatieve structuur voor het regelen van de instelling en het leven van Personele Ordinariaten voor Anglicaanse gelovigen die corporatief willen worden opgenomen in de volledige gemeenschap met de Katholieke Kerk. Deze Constitutie wordt voltooid door Aanvullende Normen uitgevaardigd door de Apostolische Stoel.

I. §1 Personele Ordinariaten voor Anglicanen die worden opgenomen in de volledige gemeenschap met de Katholieke Kerk worden opgericht door de Congregatie voor de Geloofsleer binnen de territoriale grenzen van een bepaalde Bisschoppenconferentie in overleg met de betreffende Conferentie.

§2 Binnen het gebied van een bepaalde Bisschoppenconferentie kunnen een of meer Ordinariaten worden opgericht, al naar behoefte.

§3 Ieder Ordinariaat is van rechtswege (*ipso iure*) publiek rechtspersoon en is juridisch vergelijkbaar met een diocees.¹²

§4 Het Ordinariaat bestaat uit lekengeleerden, clerici en leden van religieuze instituten en sociëteiten van apostolisch leven, die oorspronkelijk tot de Anglicaanse Gemeenschap behoorden en nu in volledige gemeenschap zijn met de Katholieke Kerk, of die de initiatiesacramenten binnen de jurisdictie van de het Ordinariaat ontvangen.

§5 De *Catechismus van de Katholieke Kerk* is de gezaghebbende uitdrukking van het katholieke geloof beleden door leden van het Ordinariaat.

II. Het Personele Ordinariaat wordt bestuurd volgens de normen van de universele wet en deze Apostolische Constitutie en is onderworpen aan de Congregatie voor de Geloofsleer en de andere Romeinse dicasterieën van de Romeinse Curie volgens ieders competentie. Voor het Ordinariaat gelden ook de reeds genoemde Aanvullende Normen, evenals alle andere voor ieder Ordinariaat gegeven specifieke Normen.

III. Zonder liturgische vieringen volgens de Romeinse Ritus uit te sluiten, is het Ordinariaat bevoegd de heilige Eucharistie en de andere Sacramenten, de Liturgie van het Getijdengebed en andere liturgische vieringen te vieren volgens de eigen liturgische boeken van de Anglicaanse traditie, die zijn goedgekeurd door de Heilige Stoel, om de liturgische, spirituele en pastorale tradities van de Anglicaanse Gemeenschap binnen de Katholieke Kerk te behouden als een kostbare gave die het geloof van de leden van het Ordinariaat voedt en als

7. Vgl. *id*; Hand. 2, 42.

8. Vgl. Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 8; Brief *Communio notio*, 4.

9. Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 8.

10. Vgl. *CIC*, can. 205; Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 13; 14; 21; 22; Decreet *Unitatis redintegratio*, 2; 3; 4; 15; 20; Decreet *Christus Dominus*, 4; Decreet *Ad gentes*, 22.

11. Dogmatische Constitutie *Lumen gentium*, 8.

12. Vgl. Johannes Paulus II, Ap. Const. *Spirituali militum curae*, 21 april 1986, I § 1.

een kostbare schat die gedeeld moet worden.

IV. Een Personeel Ordinariaat wordt toevertrouwd aan de herderlijke zorg van een Ordinarius, aangesteld door de Paus.

V. De volmacht (*potestas*) van de Ordinarius is:

a. *gewoon*: door de wet zelf verbonden aan het ambt dat door de Paus aan hem is toevertrouwd, voor zowel het interne als het externe forum;

b. *plaatsvervangend*: uitgeoefend in naam van de Paus;

c. *persoonlijk*: uitgeoefend over allen die tot het Ordinariaat behoren;

Deze macht moet worden uitgeoefend samen met die van de plaatselijke diocesane bisschop, in die gevallen waarin de Aanvullende Normen voorzien.

VI. §1. Zij die hebben gewerkt als Anglicaans diaken, priester of bisschop, en die voldoen aan de door het canoniek recht gestelde voorwaarden¹³ en niet geweerd worden door irregulariteiten of andere beletsel¹⁴ kunnen door de Ordinarius aanvaard worden als kandidaat voor de wijdingen in de katholieke Kerk. In het geval van gehuwde bedienaren moeten de normen die zijn vastgesteld in de Encycliek van Paus Paulus VI *Sacerdotalis coelibatus*, nr. 42¹⁵ en in de Verklaring *In June*¹⁶ in acht worden genomen. Ongehuwde bedienaren moeten zich onderwerpen aan de verplichting van het priestercelebaat van CIC can. 277, §1.

§2. De Ordinarius zal, met volledige inachtneming van de discipline van het

celibataire priesterschap in de Latijnse Kerk als regel (*pro regula*) alleen celibataire mannen toelaten tot de orde van het presbyteraat. Hij mag de Bisschop van Rome ook verzoeken, in afwijking van can. 277, §1, om toelating van gehuwde mannen tot het priesterschap op basis van individuele gevallen, volgens objectieve criteria, goedgekeurd door de Heilige Stoel.

§3. Incardinatie van clerici zal worden geregeld volgens de normen van het canoniek recht.

§4. De in een Ordinariaat geïncardineerde priesters, die het presbyterium daarvan vormen, moeten ook banden van eenheid bevorderen met het presbyterium van het diocees waarin zij hun dienstwerk uitoefenen. Zij moeten gezamenlijke pastorale en caritatieve initiatieven en activiteiten bevorderen, die tot overeenkomsten tussen de Ordinarius en de plaatselijke diocesane bisschop kunnen leiden.

§5 Kandidaten voor de heilige Wijdingen in een Ordinariaat moeten samen met andere priesterstudenten worden voorbereid, in het bijzonder op het gebied van leerstellige en pastorale vorming. Om te voorzien in de bijzondere behoeften van de priesterstudenten van het Ordinariaat en de vorming in het Anglicaanse erfgoed, mag het Ordinariaat ook seminarieprogramma's of vormingshuizen oprichten, die een band hebben met bestaande Katholieke theologische faculteiten.

VII. De Ordinarius kan, met goedkeuring van de Heilige Stoel, nieuwe religieuze instituten en sociëteiten van apostolisch leven oprichten, met het recht hun leden

13. Vgl. CIC, cann. 1026-1032.

14. Vgl. CIC, cann. 1040-1049.

15. Vgl. AAS 59 (1967) 674.

16. Vgl. Congregatie voor de Geloofsleer, Verklaring van 1 april 1981, in *Enchiridion Vaticanum* 7, 1213.

toe te laten tot de heilige Wijdingen volgens de normen van het canoniek recht. Religieuze instituten die uit het Anglicanisme stammen en volledige gemeenschap met de katholieke Kerk zijn aangaan kunnen met wederzijdse instemming ook onder zijn jurisdictie worden geplaatst.

VIII. §1. De Ordinarius kan, volgens de normen van het canoniek recht, met toestemming van de Heilige Stoel en na raadpleging van de plaatselijke diocesane bisschop, personele parochies oprichten voor de gelovigen die tot het Ordinariaat behoren.

§2. De pastoors van het Ordinariaat hebben alle rechten en plichten zoals voorzien in het Wetboek van Canoniek Recht en, in gevallen vastgesteld door de Aanvullende Normen, moeten die rechten en plichten worden uitgeoefend in wederzijdse pastorale assistentie, samen met de pastoors van het plaatselijke bisdom waar de personele parochie van het Ordinariaat gevestigd is.

IX. Zowel de leken gelovigen als leden van religieuze instituten en sociëteiten van apostolisch leven, die oorspronkelijk deel uit maakten van de Anglicaanse Gemeenschap en die willen toetreden tot het Personele Ordinariaat, moeten dit verlangen schriftelijk kenbaar maken.

X. §1. De Ordinarius wordt in zijn bestuur bijgestaan door een bestuurscollege met eigen statuten, goedgekeurd door de Ordinarius en bevestigd door de Heilige Stoel.¹⁷

§2. Het bestuurscollege, voorgezeten door de Ordinarius, bestaat uit tenminste zes priesters. Het oefent de taken uit die

in het Wetboek van Canoniek Recht zijn beschreven voor de Priesterraad en het Consultorencollege, evenals op die gebieden die zijn gespecificeerd in de Aanvullende Normen.

§3. De Ordinarius moet een raad voor economische aangelegenheden oprichten volgens de normen vastgelegd door het Wetboek van Canoniek Recht, die de daarin gespecificeerde taken zal vervullen.¹⁸

§4. Om de raadpleging van de gelovigen te waarborgen zal er door het Ordinariaat een pastorale raad worden ingesteld.¹⁹

XI. De Ordinarius is verplicht iedere vijf jaar naar Rome te komen voor een *ad limina Apostolorum* bezoek en aan de Paus, middels de Congregatie voor de Geloofsleer en in overleg met de Congregatie voor de Bisschoppen en de Congregatie voor de Evangelisatie van de Volkeren, een rapport voor te leggen over de situatie van het Ordinariaat.

XII. Voor juridische gevallen is de competente rechtbank die van het diocees waar een van de partijen woonachtig is, tenzij het Ordinariaat een eigen rechtbank heeft ingesteld, in welk geval de rechtbank van tweede instantie wordt aangewezen door het Ordinariaat en goedgekeurd door de Heilige Stoel.

XIII. Het Decreet waarbij een Ordinariaat wordt opgericht zal de plaats van de zetel bepalen en indien dit van toepassing is, van de hoofdkerk.

Het is onze wens dat onze bepalingen en normen vanaf nu en in de toekomst geldig en van kracht zijn, niettegenstaande,

17. Vgl. C/C, cann. 495-502.

18. Vgl. C/C, cann. 492-494.

19. Vgl. C/C, can. 511.

indien dat nodig mocht zijn, de door onze voorgangers uitgegeven Apostolische Constituties en bepalingen en eventuele andere voorschriften, ook als deze apart genoemd moeten worden of opheffing vereisen.

Gegeven te Rome, bij St. Pieter, op 4 november 2009, de gedachtenis van de heilige Carolus Borromeüs.

Vertaling: dr. N. Stienstra